

سرمایه‌داری و دموکراسی

احمد سیف

(مجموعه مقاله و مصاحبه)

نشر مضمون

سرشناسه	سیف، احمد، ۱۳۲۴ -
عنوان و نام پدیدآور	سرمایه‌داری و دموکراسی: (مجموعه مقاله و مصاحبه) / احمد سیف.
مشخصات نشر	تهران: مضمون، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	[۲۵۵] ص.: مصور، جدول، نمودار (بخشی رنگی)؛ ۲۱،۵×۱۴،۵ س.م.
شابک	978-600-5800-21-0
وضعیت فهرست‌نویسی	فینا
یادداشت	ص. ع. به انگلیسی: Ahmad Seyf. Capitalism and democracy.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۹۸ - ۱۹۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	سرمایه‌داری
موضوع	دموکراسی
رده‌بندی کسره	۱۳۹۴ س ۹/ HB۵۰۱
رده‌بندی دی‌سی	۳۳۰/۱۲۲
شماره کتابشناسی	۴۰۳، ۰۶

سرمایه‌داری و دموکراسی

احمد سیف

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

شابک: ۰ - ۲۱ - ۵۸۰۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

همه‌ی حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران - خیابان شریعتی - بالاتر از پل سیدخندان - کوچه‌ی لادن - شماره‌ی ۲۷

تلفن: ۲۲۸۶۴۱۵۷ (۲۱) ۹۸+

پیامک: ۸۱۵۸۲۶۲ (۹۲۱) ۹۸+

www.mazmoon.org

۷	مقدمه
۹	سرمایه‌داری و دموکراسی
۱۹	جهانی کردن نئولیبرالیسم
۲۹	از سرتاپای سرمایه‌داری خون و کثافت می‌بارد
۴۷	حباب مالی و بحران سرمایه‌داری
۶۱	مال کردن سرمایه‌داری
۷۳	تاریخ یونانی یا بن‌بست جهانی کردن
۸۹	«داری کردن» و امپریالیسم
۹۹	نئوامپریالیسم: امپریالیسم در عصر جهانی کردن
۱۱۳	آنچه درباره‌ی اقتصاد امریکا به شما نمی‌گویند
۱۳۱	دستاوردهای اقتصاد ناچرسم: «معجزه‌ی بزرگ» یا «مصیبت عظیم»
۱۶۱	برسر رویای امریکایی چه آمده است؟
۱۷۳	نفت، رانت‌خواری، و استبداد در ایران

مقدمه

اگرچه نظام اقتصادی سرمایه‌داری به ذات خویش نظامی جهانی و گسترش طلب است که همه‌ی نظام‌های پیش از خود را نابود می‌کند، مدت زمان زیادی نیست که «جهانی‌شدن» یا «جهانی‌کردن» همین نظام به صورت یکم از داغ‌ترین موضوعات بحث و جدل در میان محققان و پژوهشگران رآه است. کم نبودند کسانی که حتی حل مشکلات غیراقتصادی را نیز در گرو همین سرآیند اقتصادی «جهانی‌کردن» می‌دیدند و برای «اقتصاد گلوبال» نشر ریسه می‌رفتند. در کنار این باور «دین باورانه» به «جهانی‌کردن» بخش غالب محققان دانشگاهی هم متقاعد شده بودند که نه آن‌گونه که کینز می‌پنداشت — یعنی، دولت باید نقش تعادل‌آفرینی در زندگی اقتصادی داشته باشد — بلکه اتفاقاً مداخلات دولتی بخشی از مشکل این جوامع است و هرچه که دولت‌ها بیشتر وادار به عقب‌نشینی شوند و تصمیم‌گیری‌های اساسی به نیروهای رار سپرده شود برای رفاه انبای زمانه مفیدتر است. برای رسیدن به چنین سرانجامی، مجموعه سیاست‌هایی هم تدوین شد و مؤسسات پر قدرت بین‌المللی — از جمله صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی، و سازمان تجارت جهانی — در صدم عمده‌ترین سازمان‌دهندگان این دگرگونی‌ها شدند. آنچه نصیب جوامعی چون ایران شد، در کلیت خویش عنوان «برنامه‌ی تعدیل ساختاری» داشت. ۵ چهار پایه دارد که در جای دیگر به آن پرداخته‌ام و اینجا دیگر تکرار نمی‌کنم.^۱

^۱ بنگرید به مقدمه‌ای که بر کتاب *استعمار پسامدرن*، تهران، نشر دیگر، ۱۳۸۲ نوشته‌ام.

اگرچه ادعای نوآوری هم می‌شد، به‌واقع، با گذر از بحران بزرگ ۱۹۲۹ و اقتصاد مختلط کینزی بعد از جنگ دوم جهانی، بازگشته بودیم به اقتصاد ماقبل کینز ولی در پوششی تازه‌تر و اندکی مدرن‌تر. باور به این باورها آن‌چنان جهانگیر شد که حتی سازمان‌های بین‌المللی — صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی — نیز معرکه‌گردان صدور همین ایده‌ها به کشورهای پیشرونی — یعنی در حال توسعه — شدند و برنامه‌های تعدیل ساختاری را هم به تعریف «جهانی» کردند. هم روسیه (شوروی سوسیالیستی سابق) و هم جمهوری اسلامی پاکستان و ایران و صدها کشور دیگری که هم تاریخشان متفاوت بود، هم اقتصادشان، به اجرای همین سیاست‌ها رو آوردند. اگرچه دستاوردها (به‌ویژه با توجه به حجم عظیم وعده‌هایی که داده می‌شد) ناامیدکننده بود، مدافعان این برنامه‌ی قتل عام اقتصادی بر درستی راهی که در پیش گرفته بودند اصرار می‌ورزیدند و جوامع هر روز افزون‌تری به‌صورت آزمایشگاهی برای محک زدن به این تئوری‌ها و نظریه‌پردازی‌ها درمی‌آمد.

اما از منظری که من به دنیا می‌نگرم، بحران ساختاری اقتصاد جهان در ۲۰۰۸ همه‌ی این معادلات را برهم زد. اگرچه هم‌زمان سخن گفتن از کینز از نظر سیاسی مقبول نبود، بسیاری از کشورها برای خروج از بحران بدون این که رسماً این واقعیت را اعلام کنند، دست به دامن آن زدند و سیاست‌های اقتصادی کینزی در پیش گرفتند.

آنچه در این دفتر جمع‌آوری شده است بیانگر کوششی است برای روشن کردن وجوهی از فرآیندی که به بحران بزرگ سال ۲۰۰۸ منجر شده است. اگر فرصتی دست دهد، دفتر دیگری به بررسی بحران بزرگ خواهد پرداخت و یک خوانش ایرانی از آن ارائه خواهد داد.